

מסורת הש"ס

(א) ימות: 5. קי. גיטין לג.
עג. צבא. בתרא מח.
(ב) לעיל ב. לקמן ה.
(ג) ועי' מוס' ב"ב מח.

גליון הש"ס

גמ' ואפקעינהו רבנן. עי'
תשובת רשב"א סי' אלף
קסב:

הגהות מהר"ב
רנשבורג

[א] דר"ה וסברה דלית
וסי' וגבי פרוצות ל"ב וכו'.
עי' מהר"ב ע"ה ע"ה
נעו וכו'.

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

ג.

עין משפט נר מצוה

ח א מ"י פ"י מהל' אישות
ה' יו סנה' עשין מח
טו"ע א"ע סי' קד סעי'
ג.

מוסר רש"י

כל דמקדש אדעתא
דרבנן מקדש. תולה
נעמת חמשים, דהא כדת
משה ישראל קאמר (יבמות
ז.) ליהוה קדושין חלו
כדת משה ישראל שנהגו
מכמי ישראל, והרי הם
אמרי שיקישו כל קדושין
שנשאל על ידי גט כזה,
הלכך פסקו, שעל מנת
כן קדשה (גיטין לג.).
תינה דקדיש בכספא
איכא למימר אפקעינהו
לקדושין גט דדבריהן
ואמרו ליהוה נעמת למפרע
מתנה, וממילא פקעו שרי
בקדוש על מנת כן
קדש, ושם, ובעי' יבמות
ז. וקד' א: דהפך צ"ד
הפך גבי ממון וכלאו
קדשה בגזל וחתם דמיה,
ללא הו קדושין (רשב"ם
ב"ב מח.). קדיש בביתא
מאי איכא למימר. מאי
אפקעתא איכא למימר,
האי ציאה מאי שויה
(יבמות ז.) דקיימא לן
בקדושין (ד.) מי יקח
איש אשה ובעלה, דאשה
מתקדשת נמי ציאה, מאי
אפקעתא איכא למימר צבא
ציאה (גיטין ג.). שויה
רבנן לבעילתו בביתא
וזות, למפרע על ידי גט
זה, דאפקעו שם קדושין
מינה, ויש צדן כח לכך,
שהרי בשקדש על מנת
חוק דתם קדש (גיטין ג.).
כיון דבדעתא דרבנן מלה
ורבנן אמור דכי יתיב לה
גט כי האי בטנל ציאה
דמיהו צבילת זנות, ואית
דלמרי מינה קדיש בכספא,
קדושין כסף דרבנן,
קדיש ציאה דקדושין
דמדאורייתא נינהו מאי
איכא למימר, ועשות גדול
הוא צדס, דקדושין כסף
דאורייתא נינהו ומגורה
שוה דקדשה קדשה משנה
עפרון גמר לה במסכת
קדושין (ב.) וג"ש כסוי
נאמרה וכל י"ג מדות, ואי
קדושין כסף מדרבנן מי
קטלינן נפשא עלייה, דנצל
ארוסה בקדשה, ועוד מאי
שייחא דשני שויה רבנן
סי', הא קשיל ליה ה"כ
מזו רבנן לאפקועי מדי
דאורייתא ומשני ליה שויה
רבנן, הא נמי אפקעתא
היא (יבמות ז.) ובעי'
בארוכה גיטין לג. ורשב"ם
ב"ב מח.).

וסברה דאנים. ומן הדין לית לן למיחש דלמא אנים הוא
דורבן לא אנים ולהכי קרי לכו נעושות שמחמירים על
עלמא אע"ג דמלי לאנסובי א' וגבי פרוצות לא גרסינן וסברה דלא
אנים אלא ואמרה דלא אנים פ"י אפילו כשיאל הקול דאנים אמרה
דלא אנים או אפילו כשתעד היא
עלמה דאנים ואחרים לא יעו ואם
תאמר מנת תוך י"ג חודש נמי היא
גט מהאי טעמא דזימנין דלא מנת
וסברה דמת וימיעגא ויתבה ויש
לומר דמיתה קלא אית לה:
אדעתא דרבנן מקדש. לכן
אומרים נשעת קדושין
כדת משה ישראל:
ואפקעינהו רבנן לקדושין
מינה. צ"ש

השולח (גיטין לג.) פירשתי:
תינה דקדיש בכספא. דהפך
צ"ד היה הפך והוה נעושות
מתנה וממילא יהו כל צעילותיו זנות
קדיש ציאה מאי איכא למימר איך
יפקיעו ציאה של קדושין ואפי' למ"ד
דהאשה רבה (יבמות פט.) וס' דיש כח
לחכמים לעקור דבר מן התורה
היינו כגון דליכא עזירה כההיא
דהאשה רבה דהדר לטיצלא אכל
היכא דליכא עזירה דמקודשת היא
ציאה מאי איכא למימר ומשני
שויה רבנן צעילותיו צבילת זנות
ואין כחן קדושין א:

איכא דאמרי אמר רבא וכן
לענין גיטין. פסק ר"ח
כלישנא קמא דלין אונס בגיטין
והציא רחיה מדקאמר סתמא הש"ס
צ"ש השולח (גיטין לג.) וס' גבי ההוא
דאמר אי לא נסיבנא עד תלתין יומין
ליהוי גיטא כו' ואי משום אונס
אין אונס בגיטין וכן נראה דלציצה
דליכא דאמרי הוה פירכי מכל הני
דמייתי סיעתא לנישנא קמא ולא
סמכינן אשנינוי דחיקי וקשה לר"י
דמסיק דפרק מי שאלחו (שם עג.) וס'
דצין דאמר הרי זה גיטין אם מתי
מחולי זה צין אם אמר אם לא אעמוד
מחולי זה ונפל עליו הבית או נשכו
נחש או אכלו ארי דלא הוי גט
אלמא דיש אונס בגיטין וליכא למימר
דהתם לא מטעם דיש אונס קאמר
דלא הוי גט אלא משום דצין אם
מתי מחולי זה צין אם לא אעמוד

משמע שימות מחמת זה החולי וכשנפל עליו הבית או נשכו נחש אינו
גט דלין זה מחולי זה דהא מוכח דהדיא התם דמטעם דיש אונס
הוא גבי ההוא גברא דצין ארעא לחצריה וקביל עליה כל אונסא
דאמרי רבא סיעתא מנהא דאכלו ארי אינו גט אלמא אונס דלא שכיח יס טענת אונס
הן דאונס דלא שכיח כלל כההיא דמי שאלחו אפי' לנישנא קמא דרצא דהכא יס אונס דלא שייך התם לתקן משום נעושות ומשום
פרוצות דלעולם לא סברי נעושות דנפל עליו הבית או שהיכו נחש כיון דלא שכיח כלל ומשום פרוצות נמי ליכא למיחש כיון דלא
שכיח שיעשה כן ואונס דשכיח כגון ההיא דפסקיה מנרא אפילו לאיכא דאמרי אין אונס דלציצה ליה לאתגויי אכל אונס דשכיח ולא שכיח כהא
פליגי תרי לישני דרצא והלכתא כלישנא קמא דרצא כדפירשו: **שבתי** דינין קבועים בב"ב יום. וא"ת וכי תיקן עזרא שלא יהו צמי
דינין קבועים בכל יום אלא צב' וזה' צלצד ועוד קשה דאמרינן צבצת (ד' קט: ושם) מי שיש לו זכות אצות יקח צב' וזה' וכי קודם תקנת
עזרא לא היו מקיימין כל עיקר ואומר ר"ת דקודם תקנת עזרא לא היו קבועים בכל יום אלא כשהיו רציינן לשום דין היו יושבין בכל יום ויום
ועזרא תיקן שיהיו קבועין צב' וזה' וכל הרוצה לדון יבא וידון והיו יכולין להקח בכל יום קודם תקנת עזרא כיון שלא היו קבועים ור"י מירך
שלא היו קבועים תחלה אלא בעיר אחת ועזרא תיקן בכל עיר ועיר צב' וזה': **אשה נשאת בב"ב יום.** קשה לרשב"א אמאי נשאת בכל
יום תהא כאלמנה ותינשא בה' ותיבעל בשני לפי שנאמר צו צרכה לאדם וי"ל דמשום צרכה לא היו קבועים יום דכפרישית לעיל ובאלמנה
נמי לא קבעו שמיבעל בשני משום צרכה גרידא אלא משום שקדו שיהא שמה עמה ג' ימים כדאמר לקמן (ד' ה.) ובתולה דלא שייך
ההוא טעמא דליכא למימר משכים לאומנתו והולך לו לפי שיש בה שבעת ימי המשמה הלכך משום צרכה גרידא לא היו קבועים יום:
אי איכא בתי דינין בו'. נראה לר"י דמכל מקום אין נשאת בשני דהא אין דינין צבצת ועתה נוהגין לישא אף בשני משום דלין צ"ד
קבועין ואם יש לו טענת בתולין יכול לקבול צבצת צפני שלשה כמו בשאר ימות השבוע ועוד לפירוש הקונטרס דוקא צימיהם
קבעו יום הנישואין משום שעל ידי כך יתבצר הדבר ויצאו עדים מתוך שמתאספים העם לצ"ד ואין שייך לומר עכשיו כך:

ובשני

וימנין דלא אנים. והוי גיטא: **וסברה.** דלמא אנים ואינו גט
ותדלא להינשא: **ומינסבא.** וכשיבא ויחמר נאנסמי נמצא גט בטל
ובניה מן האחרון ממזרים לפיכך אמרו יהא גט: **דמדאורייתא** לא
הוי גיטא. שמנינו טענת אונס מן התורה שנאמר (דברים כב)

וימנין דלא אנים וסברה דאנים ומיעגא
ויתבה ומשום פרוצות דאי אמרת לא ליהוי
גיטא וימנין דאנים ואמרה לא אנים ואולא
ומינסבא ונמצא גט בטל ובניה ממזרים ומי
איכא מידי דמדאורייתא לא להוי גט ומשום
נעושות ומשום פרוצות שרינן אשת איש
לעלמא אין ⁶ כל דמקדש אדעתא דרבנן
מקדש ⁷ ואפקעינהו רבנן לקדושי מינה אמר
ליה רבינא רב אשי תינה קדיש בכספא
קדיש בביתא מאי איכא למימר שויה רבנן
לבעילתו בעילת זנות איכא דאמרי אמר
רבא וכן לענין גיטין אלמא קסבר רבא יש
אונס בגיטין מיתיבי הרי זה גיטין אם לא
באתי מכאן ועד שנים עשר חדש ומת
בתוך שנים עשר חדש אינו גט מת הוא
דאינו גט הא חלה הרי זה גט לעולם אימא
לך חלה נמי אינו גט והיא גופה קמ"ל דאין
גט לאחר מיתה אין גט לאחר מיתה הא
תנא ליה רישא דלמא לאפוקי מדרבננו
ת"ש מעכשיו אם לא באתי מכאן ועד שנים
עשר חדש ומת בתוך שנים עשר חדש
הרי זה גט מאי לאו הוא הדין לחלה לא
מת דוקא דלא ניחא ליה דתפול קמי יבם
ת"ש מזההוא דאמר להו אי לא אתינא מכאן
ועד שלשים יום ליהוי גיטא אחא בסוף
תלתין יומין ופסקיה מברא ואמר להו חזו
דאתאי חזו דאתאי ואמר שמואל לא שמייה
מתאי אונסא דשכיח שאני דכיון דאיבעי
ליה לאתגויי ולא אתני איהו הוא דאפסיד
אנפשיה אמר רב שמואל בר יצחק לא שנו
אלא מתקנת עזרא ואילך שאין בתי דינין
קבועין אלא בשני ובחמישי אבל קודם
תקנת עזרא שבתי דינין קבועין בכל יום
אשה נשאת בכל יום קודם תקנת עזרא מאי
דהוה הוה הכי קאמר "אי איכא בתי דינין
דקבועין האידנא כקודם תקנת עזרא אשה
נשאת בכל יום הא בעינן ⁸ שקדו דמריה ליה
מאי

משהם שימות מחמת זה החולי וכשנפל עליו הבית או נשכו נחש אינו
גט דלין זה מחולי זה דהא מוכח דהדיא התם דמטעם דיש אונס
הוא גבי ההוא גברא דצין ארעא לחצריה וקביל עליה כל אונסא
דאמרי רבא סיעתא מנהא דאכלו ארי אינו גט אלמא אונס דלא שכיח יס טענת אונס
הן דאונס דלא שכיח כלל כההיא דמי שאלחו אפי' לנישנא קמא דרצא דהכא יס אונס דלא שייך התם לתקן משום נעושות ומשום
פרוצות דלעולם לא סברי נעושות דנפל עליו הבית או שהיכו נחש כיון דלא שכיח כלל ומשום פרוצות נמי ליכא למיחש כיון דלא
שכיח שיעשה כן ואונס דשכיח כגון ההיא דפסקיה מנרא אפילו לאיכא דאמרי אין אונס דלציצה ליה לאתגויי אכל אונס דשכיח ולא שכיח כהא
פליגי תרי לישני דרצא והלכתא כלישנא קמא דרצא כדפירשו: **שבתי** דינין קבועים בב"ב יום. וא"ת וכי תיקן עזרא שלא יהו צמי
דינין קבועים בכל יום אלא צב' וזה' צלצד ועוד קשה דאמרינן צבצת (ד' קט: ושם) מי שיש לו זכות אצות יקח צב' וזה' וכי קודם תקנת
עזרא לא היו מקיימין כל עיקר ואומר ר"ת דקודם תקנת עזרא לא היו קבועים בכל יום אלא כשהיו רציינן לשום דין היו יושבין בכל יום ויום
ועזרא תיקן שיהיו קבועין צב' וזה' וכל הרוצה לדון יבא וידון והיו יכולין להקח בכל יום קודם תקנת עזרא כיון שלא היו קבועים ור"י מירך
שלא היו קבועים תחלה אלא בעיר אחת ועזרא תיקן בכל עיר ועיר צב' וזה': **אשה נשאת בב"ב יום.** קשה לרשב"א אמאי נשאת בכל
יום תהא כאלמנה ותינשא בה' ותיבעל בשני לפי שנאמר צו צרכה לאדם וי"ל דמשום צרכה לא היו קבועים יום דכפרישית לעיל ובאלמנה
נמי לא קבעו שמיבעל בשני משום צרכה גרידא אלא משום שקדו שיהא שמה עמה ג' ימים כדאמר לקמן (ד' ה.) ובתולה דלא שייך
ההוא טעמא דליכא למימר משכים לאומנתו והולך לו לפי שיש בה שבעת ימי המשמה הלכך משום צרכה גרידא לא היו קבועים יום:
אי איכא בתי דינין בו'. נראה לר"י דמכל מקום אין נשאת בשני דהא אין דינין צבצת ועתה נוהגין לישא אף בשני משום דלין צ"ד
קבועין ואם יש לו טענת בתולין יכול לקבול צבצת צפני שלשה כמו בשאר ימות השבוע ועוד לפירוש הקונטרס דוקא צימיהם
קבעו יום הנישואין משום שעל ידי כך יתבצר הדבר ויצאו עדים מתוך שמתאספים העם לצ"ד ואין שייך לומר עכשיו כך:

משהם שימות מחמת זה החולי וכשנפל עליו הבית או נשכו נחש אינו
גט דלין זה מחולי זה דהא מוכח דהדיא התם דמטעם דיש אונס
הוא גבי ההוא גברא דצין ארעא לחצריה וקביל עליה כל אונסא
דאמרי רבא סיעתא מנהא דאכלו ארי אינו גט אלמא אונס דלא שכיח יס טענת אונס
הן דאונס דלא שכיח כלל כההיא דמי שאלחו אפי' לנישנא קמא דרצא דהכא יס אונס דלא שייך התם לתקן משום נעושות ומשום
פרוצות דלעולם לא סברי נעושות דנפל עליו הבית או שהיכו נחש כיון דלא שכיח כלל ומשום פרוצות נמי ליכא למיחש כיון דלא
שכיח שיעשה כן ואונס דשכיח כגון ההיא דפסקיה מנרא אפילו לאיכא דאמרי אין אונס דלציצה ליה לאתגויי אכל אונס דשכיח ולא שכיח כהא
פליגי תרי לישני דרצא והלכתא כלישנא קמא דרצא כדפירשו: **שבתי** דינין קבועים בב"ב יום. וא"ת וכי תיקן עזרא שלא יהו צמי
דינין קבועים בכל יום אלא צב' וזה' צלצד ועוד קשה דאמרינן צבצת (ד' קט: ושם) מי שיש לו זכות אצות יקח צב' וזה' וכי קודם תקנת
עזרא לא היו מקיימין כל עיקר ואומר ר"ת דקודם תקנת עזרא לא היו קבועים בכל יום אלא כשהיו רציינן לשום דין היו יושבין בכל יום ויום
ועזרא תיקן שיהיו קבועין צב' וזה' וכל הרוצה לדון יבא וידון והיו יכולין להקח בכל יום קודם תקנת עזרא כיון שלא היו קבועים ור"י מירך
שלא היו קבועים תחלה אלא בעיר אחת ועזרא תיקן בכל עיר ועיר צב' וזה': **אשה נשאת בב"ב יום.** קשה לרשב"א אמאי נשאת בכל
יום תהא כאלמנה ותינשא בה' ותיבעל בשני לפי שנאמר צו צרכה לאדם וי"ל דמשום צרכה לא היו קבועים יום דכפרישית לעיל ובאלמנה
נמי לא קבעו שמיבעל בשני משום צרכה גרידא אלא משום שקדו שיהא שמה עמה ג' ימים כדאמר לקמן (ד' ה.) ובתולה דלא שייך
ההוא טעמא דליכא למימר משכים לאומנתו והולך לו לפי שיש בה שבעת ימי המשמה הלכך משום צרכה גרידא לא היו קבועים יום:
אי איכא בתי דינין בו'. נראה לר"י דמכל מקום אין נשאת בשני דהא אין דינין צבצת ועתה נוהגין לישא אף בשני משום דלין צ"ד
קבועין ואם יש לו טענת בתולין יכול לקבול צבצת צפני שלשה כמו בשאר ימות השבוע ועוד לפירוש הקונטרס דוקא צימיהם
קבעו יום הנישואין משום שעל ידי כך יתבצר הדבר ויצאו עדים מתוך שמתאספים העם לצ"ד ואין שייך לומר עכשיו כך: